

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת

משפטים תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ו

א. הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ, וְלֹא צִמְּחוּ, וַאֲפִלּוּ זֶרַע פִּשְׁתָּן - אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: זֶרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין - חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן: ב. הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ - הֲרֵי זֶה מְקַבֵּל עָלָיו רַבַּע טְנוּפֶת לַסְּאָה. תְּאֵנִים - מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר מְתֻלָּעוֹת לַמֵּאָה. מַרְתֵּף שֶׁל יַיִן - מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר קוֹסְסוֹת לַמֵּאָה. קַנְקַנִּים בַּשָּׁרוֹן - מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר פִּיטַסְיָאוֹת לַמֵּאָה: ג. הַמּוֹכֵר יַיִן לַחֲבֵרוֹ וְהֶחְמִיץ - אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ. וְאִם יָדוּעַ שֶׁיֵּינוֹ מַחְמִיץ - הֲרֵי זֶה מֻקָּח טָעוּת. וְאִם אָמַר לוֹ: 'יַיִן מְבֻשָּׁם אֲנִי מוֹכֵר לְךָ' - חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ עַד הָעֲצֶרֶת. וְיָשָׁן - מְשֻׁל אֶשְׁתָּקַד. וּמְיֻשָּׁן - מְשֻׁל שָׁלֹשׁ שָׁנִים: ד. הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת, וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בֵּית חַתָּנוּת לִבְנוֹ וּבֵית אַלְמָנוּת לְבִתּוֹ - בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: רֶפֶת בָּקָר הוּא זֶה. הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רֶפֶת בָּקָר - בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ. בַּיִת קָטָן - שֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנָה. גָּדוֹל - שְׁמוֹנָה עַל עֶשֶׂר. טְרַקְלִין - עֶשֶׂר עַל עֶשֶׂר. רוּמּוֹ כַּחֲצִי אָרְכּוֹ וְכַחֲצִי רָחְבּוֹ. רְאָיָה לַדָּבָר: הֵיכָל. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַכֹּל כִּבְנְיַן הַהֵיכָל: ה. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בּוֹר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ - נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם נִכְנָסִין, וְיוֹצֵא בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם יוֹצְאִין; וְאֵינוֹ מַכְנִיס בְּהֶמְתּוֹ וּמַשְׁקֶה מִבּוֹרוֹ, אֶלָּא מְמַלֵּא וּמַשְׁקֶה מִבַּחוּץ, וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת, וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת: ו. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ גִּנָּה לִפְנִים מִגִּנָּתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ - נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם נִכְנָסִים, וְיוֹצֵא בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם יוֹצְאִין; וְאֵינוֹ מַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגְרִין, וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שָׂדֶה אַחֶרֶת, וְהַחִיצוֹן זוֹרֵעַ אֶת הַדֶּרֶךְ. נָתְנוּ לוֹ דֶּרֶךְ מִן הַצַּד מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם - נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְיוֹצֵא בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה; וּמַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגְרִין, וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שָׂדֶה אַחֶרֶת, וְזֶה וָזֶה אֵינָם רַשָּׁאִים לִזְרָעָהּ: ז. מִי שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ הָרַבִּים עוֹבֶרֶת בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ, נִטְלָהּ וְנָתַן לָהֶם מִן הַצַּד - מַה שֶּׁנָּתַן נָתַן וְשֶׁלּוֹ לֹא הִגִּיעוֹ. דֶּרֶךְ הַיָּחִיד - אַרְבַּע אַמּוֹת. דֶּרֶךְ הָרַבִּים - שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה. דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ - אֵין לָהּ שִׁעוּר. דֶּרֶךְ הַקֶּבֶר - אֵין לָהּ שִׁעוּר. הַמַּעֲמָד - דַּיְנֵי צִפּוֹרִי אָמְרוּ: בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּין: ח. הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר, וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר - עוֹשֶׂה תּוֹכָהּ שֶׁל מְעָרָה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ; וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁמוֹנָה כּוּכִין, שְׁלֹשָׁה מִכָּאן וּשְׁלֹשָׁה מִכָּאן וּשְׁנַיִם מִכְּנֶגְדָּן, וְהַכּוּכִין: אָרְכָּן אַרְבַּע אַמּוֹת, וְרוּמָן שִׁבְעָה, וְרָחְבָּן שִׁשָּׁה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עוֹשֶׂה תּוֹכָהּ שֶׁל מְעָרָה שֵׁשׁ אַמּוֹת עַל שְׁמוֹנָה, וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה־עָשָׂר כּוּךְ,

אַרְבָּעָה מִכָּאן, וְאַרְבָּעָה מִכָּאן, וּשְׁלֹשָׁה מִכְּנֶגְדָּן, וְאֶחָד מִימִין הַפֶּתַח, וְאֶחָד מִן הַשְּׂמֹאל. וְעוֹשֶׂה חָצֵר עַל־פִּי הַמְּעָרָה, שֵׁשׁ עַל שֵׁשׁ כְּמִלְא הַמִּטָּה וְקוֹבְרֶיהָ, וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁתֵּי מְעָרוֹת, אַחַת מִכָּאן וְאַחַת מִכָּאן. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַרְבַּע לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַכֹּל לְפִי הַסֶּלַע:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ז

א. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'בֵּית־כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לְךָ'; הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים, אוֹ סְלָעִים גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה טְפָחִים - אֵינָן נִמְדָּדִין עִמָּהּ. פָּחוֹת מִכָּאן - נִמְדָּדִין עִמָּהּ. וְאִם אָמַר לוֹ: 'כְּבֵית־כּוֹר עָפָר', אֲפִלּוּ הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, אוֹ סְלָעִים גְּבוֹהִין יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - הֲרֵי אֵלּוּ נִמְדָּדִין עִמָּהּ: ב. 'בֵּית־כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לְךָ, מִדָּה בַּחֻבָּל', פִּחֵת כָּל שֶׁהוּא - יְנַכֶּה. הוֹתִיר כָּל שֶׁהוּא - יַחֲזִיר. אִם אָמַר: 'הֵן חָסֵר, הֵן יָתֵר' - אֲפִלּוּ פִּחֵת רֹבַע לַסְּאָה, אוֹ הוֹתִיר רֹבַע לַסְּאָה - הִגִּיעוֹ. יוֹתֵר מִכָּאן - יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן. מַה הוּא מַחֲזִיר לוֹ? מָעוֹת. וְאִם רָצָה - מַחֲזִיר לוֹ קַרְקַע. וְלָמָּה אָמְרוּ: מַחֲזִיר לוֹ מָעוֹת? לְיַפּוֹת כֹּחוֹ שֶׁל מוֹכֵר, שֶׁאִם שִׁיֵּר בַּשָּׂדֶה בֵּית תִּשְׁעָה קַבִּין, וּבַגִּנָּה בֵּית חֲצִי קַב, וּכְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, בֵּית־רֹבַע - מַחֲזִיר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע. וְלֹא אֶת הָרֹבַע בִּלְבַד הוּא מַחֲזִיר, אֶלָּא אֶת כָּל הַמּוֹתָר: ג. 'מִדָּה בַּחֻבָּל אֲנִי מוֹכֵר לְךָ, הֵן חָסֵר הֵן יָתֵר' - בְּטֵל 'הֵן חָסֵר הֵן יָתֵר' 'מִדָּה בַּחֻבָּל'. 'הֵן חָסֵר הֵן יָתֵר, מִדָּה בַּחֻבָּל' - בְּטֵל 'מִדָּה בַּחֻבָּל' 'הֵן חָסֵר הֵן יָתֵר', דִּבְרֵי בֶן נַנָּס. 'בְּסִימָנָיו וּבְמִצָּרָיו', פְּחוּת מִשְּׁתוּת - הִגִּיעוֹ. עַד שְׁתוּת - יְנַכֶּה: ד. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'חֲצִי שָׂדֶה אֲנִי מוֹכֵר לְךָ' - מְשַׁמְּנִין בֵּינֵיהֶן, וְנוֹטֵל חֲצִי שָׂדֵהוּ. 'חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם אֲנִי מוֹכֵר לְךָ' - מְשַׁמְּנִין בֵּינֵיהֶן, וְנוֹטֵל חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם. וְהוּא מְקַבֵּל עָלָיו מְקוֹם הַגָּדֵר, חָרִיץ וּבֶן חָרִיץ. וְכַמָּה הוּא חָרִיץ? שִׁשָּׁה טְפָחִים. וּבֶן חָרִיץ? שִׁלְשָׁה:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ח

א. יֵשׁ נוֹחֲלִין וּמַנְחִילִין, וְיֵשׁ נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִין, מַנְחִילִין וְלֹא נוֹחֲלִין, לֹא נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִין. וְאֵלּוּ נוֹחֲלִין וּמַנְחִילִין: הָאָב אֶת הַבָּנִים, וְהַבָּנִים אֶת הָאָב, וְהָאַחִין מִן הָאָב - נוֹחֲלִין וּמַנְחִילִין. הָאִישׁ אֶת אִמּוֹ, וְהָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וּבְנֵי אֲחָיוֹת - נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִין. הָאִשָּׁה אֶת בָּנֶיהָ, וְהָאִשָּׁה אֶת בַּעְלָהּ, וַאֲחֵי הָאֵם - מַנְחִילִין וְלֹא נוֹחֲלִין. וְהָאַחִים מִן הָאֵם - לֹא נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִין: ב. סֵדֶר נְחָלוֹת כָּךְ הוּא: "אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ, וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ" (בַּמִּדְבָּר כז, ח) - בֵּן קוֹדֵם לַבַּת, וְכָל יוֹצְאֵי יֶרֶךְ שֶׁל בֵּן קוֹדְמִין לַבַּת. בַּת קוֹדֶמֶת לָאַחִין. יוֹצְאֵי

יֵרֵכָה שֶׁל בַּת, קוֹדְמִין לָאַחִין. אַחִין קוֹדְמִין לַאֲחֵי הָאָב. יוֹצְאֵי יֵרֵכָן שֶׁל אַחִין, קוֹדְמִין לַאֲחֵי הָאָב. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַקּוֹדֵם בַּנַּחֲלָה - יוֹצְאֵי יֵרֵכוֹ קוֹדְמִין. וְהָאָב קוֹדֵם לְכָל יוֹצְאֵי יֵרֵכוֹ: ג. בְּנוֹת צְלָפְחָד נָטְלוּ שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים בַּנַּחֲלָה: חֵלֶק אֲבִיהֶן, שֶׁהָיָה עִם יוֹצְאֵי מִצְרַיִם, וְחָלְקוּ עִם אֶחָיו בִּנְכְסֵי חֵפֶר. וְשֶׁהָיָה בִּכּוֹר נוֹטֵל שְׁנֵי חֲלָקִים: ד. אֶחָד הַבֵּן וְאֶחָד הַבַּת בַּנַּחֲלָה, אֲלָא שֶׁהַבֵּן נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בִּנְכְסֵי הָאָב, וְאֵינוֹ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בִּנְכְסֵי הָאֵם. וְהַבָּנוֹת נְזוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאָב, וְאֵינָן נְזוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאֵם: ה. הָאוֹמֵר: 'אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי בְּכוֹר, לֹא יִטֹּל פִּי שְׁנַיִם'; 'אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי לֹא יִירַשׁ עִם אֶחָיו' - לֹא אָמַר כְּלוּם, שֶׁהִתְנָה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה. הַמְחַלֵּק נְכָסָיו לִבָנָיו עַל־פִּיו, רִבָּה לְאֶחָד, וּמִעֵט לְאֶחָד, וְהִשְׁוָה לָהֶן אֶת הַבְּכוֹר - דְּבָרָיו קַיָּמִין. וְאִם אָמַר: 'מְשׁוּם יְרֻשָּׁה' - לֹא אָמַר כְּלוּם; כָּתַב בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בָּאֶמְצַע, בֵּין בַּסּוֹף: 'מְשׁוּם מַתָּנָה' - דְּבָרָיו קַיָּמִין. הָאוֹמֵר: 'אִישׁ פְּלוֹנִי יִירַשֵׁנִי', בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בַּת, 'בְּתִי תִּירַשֵׁנִי', בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בֵּן - לֹא אָמַר כְּלוּם, שֶׁהִתְנָה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר: אִם אוֹמֵר עַל מִי שֶׁהוּא רָאוּי לְיָרְשׁוֹ - דְּבָרָיו קַיָּמִין. וְעַל מִי שֶׁאֵין רָאוּי לְיָרְשׁוֹ - אֵין דְּבָרָיו קַיָּמִין. הַכּוֹתֵב אֶת נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, וְהִנִּיחַ אֶת בָּנָיו - מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, אֲבָל אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם לֹא הָיוּ בָּנָיו נוֹהֲגִין כַּשּׁוּרָה - זָכוּר לְטוֹב: ו. הָאוֹמֵר: 'זֶה בְּנִי' - נֶאֱמָן. 'זֶה אָחִי' - אֵינוֹ נֶאֱמָן, וְנוֹטֵל עִמּוֹ בְּחֶלְקוֹ. מֵת - יַחְזְרוּ נְכָסִים לִמְקוֹמָן. נָפְלוּ לוֹ נְכָסִים מִמָּקוֹם אַחֵר - יִירְשׁוּ אֶחָיו עִמּוֹ. מִי שֶׁמֵּת, וְנִמְצֵאת דְּיָתִיקִי קְשׁוּרָה עַל יֶרְכּוֹ - הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ כְּלוּם. זְכָה בָּהּ לְאַחַר, בֵּין מִן הַיּוֹרְשִׁין, בֵּין שֶׁאֵינוֹ מִן הַיּוֹרְשִׁין - דְּבָרָיו קַיָּמִין: ז. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לִבָנָיו - צָרִיךְ שֶׁיִּכְתֹּב: 'מֵהַיּוֹם וּלְאַחַר מִיתָה', דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיךְ. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לִבְנוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ - הָאָב אֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּתוּבִין לַבֵּן, וְהַבֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּת הָאָב. מָכַר הָאָב - מְכוּרִין עַד שֶׁיָּמוּת. מָכַר הַבֵּן - אֵין לַלּוֹקֵחַ בָּהֶן כְּלוּם עַד שֶׁיָּמוּת הָאָב. הָאָב תּוֹלֵשׁ וּמַאֲכִיל לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה. וּמַה שֶּׁהִנִּיחַ תָּלוּשׁ - הֲרֵי הוּא שֶׁל יוֹרְשִׁין. הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים - אֵין הַגְּדוֹלִים מִתְפַּרְנְסִים עַל הַקְּטַנִּים, וְלֹא הַקְּטַנִּים נִזּוֹנִין עַל הַגְּדוֹלִים, אֲלָא חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה. נָשְׂאוּ הַגְּדוֹלִים - יִשְּׂאוּ הַקְּטַנִּים. וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנִּים: 'הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאִים כְּדֶרֶךְ שֶׁנָּשָׂאתֶם אַתֶּם' - אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶם, אֲלָא מַה שֶּׁנָּתַן לָהֶם אֲבִיהֶם, נָתַן: ח. הִנִּיחַ בָּנוֹת גְּדוֹלוֹת וּקְטַנּוֹת - אֵין

הַגְּדוֹלוֹת מִתְפַּרְנְסוֹת עַל הַקְּטַנּוֹת, וְלֹא הַקְּטַנּוֹת נְזוֹנוֹת עַל הַגְּדוֹלוֹת, אֶלָּא חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה. נָשְׂאוּ גְּדוֹלוֹת - יִשְׂאוּ קְטַנּוֹת. וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנּוֹת: 'הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁנִּשָּׂאתֶן אַתֶּן' - אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן. זֶה חֹמֶר בַּבָּנוֹת מִבַּבָּנִים: שֶׁהַבָּנוֹת נְזוֹנוֹת עַל הַבָּנִים, וְאֵין נְזוֹנוֹת עַל הַבָּנוֹת:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ט

א. מִי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת: בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְרֻבִּים - הַבָּנִים יִירְשׁוּ וְהַבָּנוֹת יְזוֹנוּ. נְכָסִים מֻעָטִים - הַבָּנוֹת יְזוֹנוּ, וְהַבָּנִים יִשְׁאֲלוּ עַל הַפְּתָחִים. אַדְמוֹן אוֹמֵר: בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי? אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן: ב. הִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת וְטֻמְטוּם: בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְרֻבִּים - הַזְּכָרִים דּוֹחִין אוֹתוֹ אֵצֶל נְקֵבוֹת. נְכָסִים מֻעָטִין - הַנְּקֵבוֹת דּוֹחוֹת אוֹתוֹ אֵצֶל זְכָרִים. הָאוֹמֵר: 'אִם תֵּלֵד אִשְׁתִּי זָכָר יִטֹּל מָנֶה', יָלְדָה זָכָר - נוֹטֵל מָנֶה. 'נְקֵבָה מָאתַיִם', יָלְדָה נְקֵבָה - נוֹטֶלֶת מָאתַיִם; 'אִם זָכָר מָנֶה, אִם נְקֵבָה מָאתַיִם', וְיָלְדָה זָכָר וּנְקֵבָה - זָכָר נוֹטֵל מָנֶה, וְהַנְּקֵבָה נוֹטֶלֶת מָאתַיִם. יָלְדָה טֻמְטוּם - אֵינוֹ נוֹטֵל. אִם אָמַר: 'כָּל מַה שֶּׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי יִטֹּל' - הֲרֵי זֶה יִטֹּל. וְאִם אֵין שָׁם יוֹרֵשׁ אֶלָּא הוּא - יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל: ג. הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, הִשְׁבִּיחוּ גְּדוֹלִים אֶת הַנְּכָסִים - הִשְׁבִּיחוּ לָאֶמְצַע. אִם אָמְרוּ: 'רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לָנוּ אַבָּא, הֲרֵי אָנוּ עוֹשִׂים וְאוֹכְלִין' - הִשְׁבִּיחוּ לְעַצְמָן. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִשְׁבִּיחָה אֶת הַנְּכָסִים - הִשְׁבִּיחָה לָאֶמְצַע. אִם אָמְרָה: 'רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לִי בַּעְלִי, הֲרֵי אֲנִי עוֹשָׂה וְאוֹכֶלֶת' - הִשְׁבִּיחָה לְעַצְמָהּ: ד. הָאַחִין הַשֻּׁתָּפִין, שֶׁנָּפַל אֶחָד מֵהֶן לָאֶמְנוּת - נָפַל לָאֶמְצַע. חָלָה וְנִתְרַפָּא - נִתְרַפָּא מִשֶּׁל עַצְמוֹ. הָאַחִין שֶׁעָשׂוּ מִקְצָתָן שׁוּשְׁבִינוּת בְּחַיֵּי הָאָב, חֲזָרָה שׁוּשְׁבִינוּת - חֲזָרָה לָאֶמְצַע, שֶׁהַשּׁוּשְׁבִינוּת נִגְבֵּית בְּבֵית־דִּין. אֲבָל הַשּׁוֹלֵחַ לַחֲבֵרוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן - אֵינָן נִגְבִּין בְּבֵית־דִּין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּמִילוּת חֲסָדִים: ה. הַשּׁוֹלֵחַ סִבְלוֹנוֹת לְבֵית חָמִיו, שָׁלַח שָׁם מֵאָה מָנֶה, וְאָכַל שָׁם סְעֻדַּת חָתָן, אֲפִלּוּ בְּדִינָר - אֵינָן נִגְבִּין. לֹא אָכַל שָׁם סְעֻדַּת חָתָן - הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּין. שָׁלַח סִבְלוֹנוֹת מְרֻבִּין שֶׁיַּחְזְרוּ עִמָּהּ לְבֵית בַּעְלָהּ - הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּים. סִבְלוֹנוֹת מֻעָטִין שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּבֵית אָבִיהָ - אֵינָן נִגְבִּין: ו. שְׁכִיב־מְרַע שֶׁכָּתַב כָּל נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, וְשִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא - מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת. לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא - אֵין מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת. לֹא כָּתַב בָּהּ: 'שְׁכִיב־מְרַע', הוּא אוֹמֵר 'שְׁכִיב־מְרַע הָיָה', וְהֵן אוֹמְרִים: 'בָּרִיא הָיָה' - צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה שֶׁהָיָה שְׁכִיב־מְרַע, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה: ז. הַמְחַלֵּק נְכָסָיו

עַל־פִּיו - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֶחָד בָּרִיא וְאֶחָד מְסֻכָּן, נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחֲרָיוּת - נִקְנִין בַּכֶּסֶף וּבַשְּׁטָר וּבַחֲזָקָה, וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחֲרָיוּת - אֵין נִקְנִין אֶלָּא בִּמְשִׁיכָה. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֶׂה בְּאִמָּן שֶׁל בְּנֵי רוֹכֵל, שֶׁהָיְתָה חוֹלָה וְאָמְרָה: ׳תְּנוּ כְּבִינָתִי לְבִתִּי וְהִיא בִּשְׁנֵים־עָשָׂר מָנֶה׳, וָמֵתָה, וְקִיְּמוּ אֶת דְּבָרֶיהָ. אָמַר לָהֶן: בְּנֵי רוֹכֵל תְּקַבְּרֵם אִמָּם! וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בַּשַּׁבָּת דְּבָרָיו קַיָּמִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְתֹּב. אֲבָל לֹא בַּחֹל. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בַּשַּׁבָּת אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בַּחֹל. כַּיּוֹצֵא בּוֹ: זָכִין לַקָּטָן, וְאֵין זָכִין לַגָּדוֹל, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לַקָּטָן אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר לַגָּדוֹל: ח. נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אָבִיו, אוֹ עָלָיו וְעַל מוֹרִישָׁיו, וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה וּבַעַל־חוֹב, יוֹרְשֵׁי הָאָב אוֹמְרִים: ׳הַבֵּן מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר־כָּךְ מֵת הָאָב׳; בַּעֲלֵי הַחוֹב אוֹמְרִים: ׳הָאָב מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר־כָּךְ מֵת הַבֵּן׳ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יַחֲלֹקוּ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: נְכָסִים בְּחֶזְקָתָן: ט. נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִשְׁתּוֹ, יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל אוֹמְרִים: ׳הָאִשָּׁה מֵתָה רִאשׁוֹנָה, וְאַחַר־כָּךְ מֵת הַבַּעַל׳; יוֹרְשֵׁי הָאִשָּׁה אוֹמְרִים: ׳הַבַּעַל מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר־כָּךְ מֵתָה הָאִשָּׁה׳ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יַחֲלֹקוּ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: נְכָסִים - בְּחֶזְקָתָן, כְּתֻבָּה - בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל, נְכָסִים הַנִּכְנָסִים וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ - בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב: י. נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִמּוֹ - אֵלּוּ וְאֵלּוּ מוֹדִים שֶׁיַּחֲלֹקוּ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: מוֹדֶה אֲנִי בָּזֶה, שֶׁהַנְּכָסִים בְּחֶזְקָתָן. אָמַר לוֹ בֶּן עַזַּאי: עַל הַחֲלוּקִין אָנוּ מִצְטַעֲרִין, אֶלָּא שֶׁבָּאתָ לַחֲלֹק עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁוִין?!

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק י

א. גֵּט פָּשׁוּט - עֵדָיו מְתוּכוֹ. וּמְקֻשָּׁר - עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו. פָּשׁוּט שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו, וּמְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מְתוּכוֹ - שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִים. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מְתוּכוֹ - כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה: ב. גֵּט פָּשׁוּט - עֵדָיו בִּשְׁנַיִם. וּמְקֻשָּׁר - בִּשְׁלֹשָׁה. פָּשׁוּט שֶׁכָּתוּב בּוֹ עֵד אֶחָד, וּמְקֻשָּׁר שֶׁכָּתוּב בּוֹ שְׁנֵי עֵדִים - שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין. כָּתַב בּוֹ: ׳זוּזִין מְאָה דְּאִנּוּן סְלְעִין עֶשְׂרִין׳ - אֵין לוֹ אֶלָּא עֶשְׂרִין. ׳זוּזִין מְאָה דְּאִנּוּן תְּלָתִין סְלְעִין׳ - אֵין לוֹ אֶלָּא מָנֶה. ׳כְּסַף זוּזִין דְּאִנּוּן׳, וְנִמְחַק - אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם. ׳כְּסַף סְלְעִין דְּאִנּוּן׳, וְנִמְחַק - אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם. ׳דַּרְכּוֹנוֹת דְּאִנּוּן׳, וְנִמְחַק - אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם. כָּתוּב בּוֹ מִלְמַעְלָה: ׳מָנֶה׳, וּמִלְמַטָּה: ׳מָאתַיִם׳, מִלְמַעְלָה: ׳מָאתַיִם׳, וּמִלְמַטָּה: ׳מָנֶה׳ - הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַתַּחְתּוֹן. אִם־כֵּן, לָמָּה כּוֹתְבִין אֶת הָעֶלְיוֹן? שֶׁאִם תִּמְחֹק אוֹת אַחַת מִן הַתַּחְתּוֹן, יִלְמַד מִן הָעֶלְיוֹן: ג. כּוֹתְבִין

גֵּט לְאִישׁ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְהַשּׁוֹבֶר לְאִשָּׁה, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין בַּעְלָהּ עִמָּהּ, וּבִלְבַד שֶׁיִּהְא מַכִּירָן; וְהַבַּעַל נוֹתֵן שָׂכָר. כּוֹתְבִין שְׁטָר לַלָּוֶה, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין מַלְוֶה עִמּוֹ; וְאֵין כּוֹתְבִין לְמַלְוֶה, עַד שֶׁיִּהְא לוֹוֶה עִמּוֹ, וְהַלּוֹוֶה נוֹתֵן שָׂכָר. כּוֹתְבִין שְׁטָר לַמּוֹכֵר, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין לוֹקֵחַ עִמּוֹ. וְאֵין כּוֹתְבִין לַלּוֹקֵחַ, עַד שֶׁיִּהְא מוֹכֵר עִמּוֹ, וְהַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן שָׂכָר: ד. אֵין כּוֹתְבִין שִׁטְרֵי אֵרוּסִין וְנִשּׂוּאִין, אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם; וְהֶחָתָן נוֹתֵן שָׂכָר. אֵין כּוֹתְבִין שִׁטְרֵי אֲרִיסוּת וְקַבָּלָנוּת, אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם; וְהַמְקַבֵּל נוֹתֵן שָׂכָר. אֵין כּוֹתְבִין שִׁטְרֵי בֵּרוּרִין וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית־דִּין, אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם; וּשְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין שָׂכָר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶם כּוֹתְבִין שְׁנַיִם, לָזֶה לְעַצְמוֹ וְלָזֶה לְעַצְמוֹ: ה. מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ, וְהִשְׁלִישׁ אֶת שִׁטָּרוֹ, וְאָמַר לוֹ: 'אִם לֹא נָתַתִּי לְךָ מִכָּאן וְעַד יוֹם פְּלוֹנִי תֵּן לוֹ שִׁטָּרוֹ'; הִגִּיעַ זְמַן וְלֹא נָתַן – רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יִתֵּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא יִתֵּן: ו. מִי שֶׁנִּמְחַק שִׁטָּר חוֹבוֹ – מְעִידִין עָלָיו עֵדִים, וּבָא לִפְנֵי בֵית־דִּין, וְעוֹשִׂין לוֹ קִיּוּם: 'אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי, נִמְחַק שִׁטָּרוֹ בְּיוֹם פְּלוֹנִי, וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו'. מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ – רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יַחֲלִיף. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יִכְתֹּב שׁוֹבָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: נִמְצָא זֶה צָרִיךְ לְהָיוֹת שׁוֹמֵר שׁוֹבָרוֹ מִן הָעַכְבָּרִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי: כָּךְ יָפֶה לוֹ, וְלֹא יוּרַע כֹּחוֹ שֶׁל זֶה: ז. שְׁנֵי אַחִין – אֶחָד עָנִי וְאֶחָד עָשִׁיר, וְהִנִּיחַ לָהֶן אֲבִיהֶן מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד: עֲשָׂאָן לְשָׂכָר – הַשָּׂכָר לָאֶמְצַע. עֲשָׂאָן לְעַצְמָן – הֲרֵי הֶעָשִׁיר אוֹמֵר לֶעָנִי: 'קַח לְךָ עֲבָדִים, וְיִרְחֲצוּ בַּמֶּרְחָץ', 'קַח לְךָ זֵיתִים וּבֹא וַעֲשֵׂם בְּבֵית־הַבָּד'. שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ בְּעִיר אַחַת, שֵׁם אֶחָד 'יוֹסֵף בֶּן שִׁמְעוֹן', וְשֵׁם אַחֵר 'יוֹסֵף בֶּן שִׁמְעוֹן' – אֵין יְכוֹלִין לְהוֹצִיא שְׁטָר חוֹב זֶה עַל זֶה, וְלֹא אַחֵר יָכוֹל לְהוֹצִיא עֲלֵיהֶן שְׁטָר חוֹב. נִמְצָא לְאֶחָד בֵּין שְׁטָרוֹתָיו: 'שְׁטָרוֹ שֶׁל יוֹסֵף בֶּן שִׁמְעוֹן פָּרוּעַ' – שְׁטָרוֹת שְׁנֵיהֶן פְּרוּעִין. כֵּיצַד יַעֲשׂוּ? יְשַׁלְּשׁוּ. וְאִם הָיוּ מְשֻׁלָּשִׁים – יִכְתְּבוּ סִימָן. וְאִם הָיוּ מְסֻמָּנִין – יִכְתְּבוּ: 'כֹּהֵן'. הָאוֹמֵר לִבְנוֹ: 'שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתַי פָּרוּעַ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ' – שְׁטָרוֹת כֻּלָּן פְּרוּעִין. נִמְצָא לְאֶחָד שָׁם שְׁנַיִם – הַגָּדוֹל פָּרוּעַ, וְהַקָּטָן אֵינוֹ פָּרוּעַ. הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל־יְדֵי עֶרֶב – לֹא יִפָּרַע מִן הָעֲרֵב. וְאִם אָמַר: 'עַל מְנָת שֶׁאֶפָּרַע מִמִּי שֶׁאֶרְצֶה' – יִפָּרַע מִן הָעֲרֵב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם יֵשׁ נְכָסִים לַלּוֶה, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ – לֹא יִפָּרַע מִן הָעֲרֵב. וְכֵן הָיָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הָעֲרֵב לָאִשָּׁה בִּכְתֻבָּתָהּ, וְהָיָה בַּעְלָהּ מְגָרְשָׁהּ – יַדִּירֶנָּה הֲנָאָה, שֶׁמָּא יַעֲשׂוּ קְנוּנְיָא עַל נְכָסִים שֶׁל זֶה, וְיַחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ: ח. הַמַּלְוֶה אֶת

חֲבֵרוֹ בִּשְׁטָר - גּוֹבֶה מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים. עַל־יְדֵי עֵדִים - גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין. הוֹצִיא עָלָיו כְּתַב יָדוֹ שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ - גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין. עָרֵב הַיּוֹצֵא לְאַחַר חֲתוּם שְׁטָרוֹת - גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין. מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, וְאָמַר: גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין. אָמַר לוֹ בֶּן נַנָּס: אֵינוֹ גּוֹבֶה לֹא מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים וְלֹא מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין. אָמַר לוֹ: לָמָּה? אָמַר לוֹ: הֲרֵי הַחוֹנֵק אֶת אֶחָד בַּשּׁוּק, וּמְצָאוּ חֲבֵרוֹ וְאָמַר לוֹ: 'הַנַּח לוֹ!' - פָּטוּר, שֶׁלֹּא עַל אֱמוּנָתוֹ הִלְוָהוּ; אֶלָּא אֵיזֶהוּ עָרֵב שֶׁהוּא חַיָּב? 'הַלְוֵהוּ וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ' - חַיָּב, שֶׁכֵּן עַל אֱמוּנָתוֹ הִלְוָהוּ. אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: הָרוֹצֶה שֶׁיַּחְכִּים - יַעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת, שֶׁאֵין לְךָ מִקְצוֹעַ בַּתּוֹרָה גָּדוֹל מֵהֶן, שֶׁהֵן כְּמַעְיָן הַנּוֹבֵעַ. וְהָרוֹצֶה שֶׁיַּעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת - יְשַׁמֵּשׁ אֶת שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס:

סְלִיק מַסֶּכֶת בָּבָא בַּתְרָא

מַסֶּכֶת סַנְהֶדְרִין פֶּרֶק א

א. דִּינֵי מָמוֹנוֹת - בִּשְׁלשָׁה. גְּזֵלוֹת וַחֲבָלוֹת - בִּשְׁלשָׁה. נֶזֶק, חֲצִי נֶזֶק, תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה - בִּשְׁלשָׁה. הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רַע - בִּשְׁלשָׁה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מוֹצִיא שֵׁם רַע - בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דִינֵי נְפָשׁוֹת: ב. מַכּוֹת - בִּשְׁלשָׁה. מְשׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמְרוּ: בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה. עִבּוּר הַחֹדֶשׁ - בִּשְׁלשָׁה. עִבּוּר הַשָּׁנָה - בִּשְׁלשָׁה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בִּשְׁלשָׁה מַתְחִילִין, וּבַחֲמִשָּׁה נוֹשְׁאִין וְנוֹתְנִין, וְגוֹמְרִין בְּשִׁבְעָה. וְאִם גָּמְרוּ בִּשְׁלשָׁה - מְעֻבֶּרֶת: ג. סְמִיכַת זְקֵנִים וַעֲרִיפַת עֶגְלָה - בִּשְׁלשָׁה, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּחֲמִשָּׁה. הַחֲלִיצָה וְהַמְּאוּנִין - בִּשְׁלשָׁה. נָטַע רְבָעִי וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִין — בִּשְׁלשָׁה. הַהֶקְדֵּשׁוֹת - בִּשְׁלשָׁה. הָעֲרָכִין הַמְּטַלְטְלִין - בִּשְׁלשָׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶחָד מֵהֶן כֹּהֵן. וְהַקַּרְקָעוֹת - תִּשְׁעָה וְכֹהֵן. וְאָדָם - כַּיּוֹצֵא בָּהֶן: ד. דִּינֵי נְפָשׁוֹת - בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה. הָרוֹבֵעַ וְהַנִּרְבָּע - בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כ, טז): "וְהָרַגְתָּ אֶת הָאִשָּׁה וְאֶת הַבְּהֵמָה", וְאוֹמֵר (שָׁם שָׁם, טו): "וְאֶת הַבְּהֵמָה תַּהַרְגוּ". שׁוֹר הַנִּסְקָל - בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כא, כט): "הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו יוּמָת", כְּמִיתַת הַבְּעָלִים - כָּךְ מִיתַת הַשּׁוֹר. הַזְּאֵב וְהָאַרְי, הַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַבַּרְדְּלָס וְהַנָּחָשׁ - מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כָּל הַקּוֹדֵם לְהָרְגָן - זָכָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה: ה. אֵין דָּנִין - לֹא אֶת הַשַּׁבָּט, וְלֹא אֶת נְבִיא הַשֶּׁקֶר, וְלֹא אֶת כֹּהֵן גָּדוֹל,

אֶלָּא עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. וְאֵין מוֹצִיאִין לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת, אֶלָּא עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. אֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת, אֶלָּא עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. אֵין עוֹשִׂין סַנְהֶדְרָיוֹת לַשְּׁבָטִים, אֶלָּא עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. אֵין עוֹשִׂין עִיר הַנִּדַּחַת, אֶלָּא עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. וְאֵין עוֹשִׂין עִיר הַנִּדַּחַת בַּסְּפָר, וְלֹא שָׁלֹשׁ, אֲבָל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם: ו. סַנְהֶדְרֵי גְּדוֹלָה הָיְתָה שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד, וּקְטַנָּה – שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וּמִנַּיִן לַגְּדוֹלָה שֶׁהִיא שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר יא, טז): "אֶסְפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל", וּמֹשֶׁה עַל־גַּבֵּיהֶן – הֲרֵי שִׁבְעִים וְאֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שִׁבְעִים. וּמִנַּיִן לַקְּטַנָּה שֶׁהִיא שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה? שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם לה, כד–כה): "וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה"... "וְהִצִּילוּ הָעֵדָה", עֵדָה שׁוֹפֶטֶת וְעֵדָה מַצֶּלֶת – הֲרֵי כָּאן עֶשְׂרִים. וּמִנַּיִן לָעֵדָה שֶׁהִיא עֲשָׂרָה? שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם יד, כז): "עַד מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת", יָצְאוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב. וּמִנַּיִן לְהָבִיא עוֹד שְׁלֹשָׁה? מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כג, ב): "לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעוֹת", שׁוֹמֵעַ אֲנִי שֶׁאֶהְיֶה עִמָּהֶם לְטוֹבָה, אִם־כֵּן לָמָּה נֶּאֱמַר (שָׁם): "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת"? לֹא כְּהַטָּיָתְךָ לְטוֹבָה הַטָּיָתְךָ לְרָעָה: הַטָּיָתְךָ לְטוֹבָה עַל־פִּי אֶחָד, הַטָּיָתְךָ לְרָעָה עַל־פִּי שְׁנַיִם; וְאֵין בֵּית־דִּין שָׁקוּל, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד – הֲרֵי כָּאן עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְכַמָּה יְהֵא בָּעִיר וּתְהֵא רְאוּיָה לְסַנְהֶדְרִין? מֵאָה וְעֶשְׂרִים. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: מָאתַיִם וּשְׁלֹשִׁים, כְּנֶגֶד שָׁרֵי עֲשָׂרוֹת:

מַסֶּכֶת סַנְהֶדְרִין פֶּרֶק ב

ב. כֹּהֵן־גָּדוֹל דָּן וְדָנִין אוֹתוֹ, מֵעִיד וּמְעִידִין אוֹתוֹ, חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, וּמְיַבְּמִין אֶת אִשְׁתּוֹ, אֲבָל הוּא אֵינוֹ מְיַבֵּם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָסוּר בְּאַלְמָנָה. מֵת לוֹ מֵת – אֵינוֹ יוֹצֵא אַחַר הַמִּטָּה, אֶלָּא הֵן נִכְסִין וְהוּא נִגְלֶה, הֵן נִגְלִין וְהוּא נִכְסֶה, וְיוֹצֵא עִמָּהֶן עַד פֶּתַח הָעִיר, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינוֹ יוֹצֵא מִן הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כא, יב): "וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא". וּכְשֶׁהוּא מְנַחֵם אֲחֵרִים – דֶּרֶךְ כָּל הָעָם עוֹבְרִין בָּזֶה אַחַר זֶה, וְהַמְמֻנֶּה מְמַצְעוֹ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם. וּכְשֶׁהוּא מִתְנַחֵם מֵאֲחֵרִים – כָּל הָעָם אוֹמְרִין לוֹ: 'אָנוּ כַפָּרָתֶךָ', וְהוּא אוֹמֵר לָהֶן: 'הִתְבָּרְכוּ מִן הַשָּׁמַיִם'. וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ – כָּל הָעָם מְסֻבִּין עַל הָאָרֶץ, וְהוּא מֻסָּב עַל הַסַּפְסָל: ב. הַמֶּלֶךְ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ, לֹא מֵעִיד וְלֹא מְעִידִין אוֹתוֹ, לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, לֹא מְיַבֵּם וְלֹא מְיַבְּמִין לְאִשְׁתּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם רָצָה לַחֲלֹץ אוֹ לְיַבֵּם – זָכוּר לְטוֹב. אָמְרוּ לוֹ: אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. וְאֵין

נוֹשְׂאִין אַלְמְנָתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נוֹשֵׂא הַמֶּלֶךְ אַלְמְנָתוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד שֶׁנָּשָׂא אַלְמְנָתוֹ שֶׁל שָׁאוּל, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל־ב יב, ח): "וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת־נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ": ג. מֵת לוֹ מֵת - אֵינוֹ יוֹצֵא מִפֶּתַח פַּלְטְרִין שֶׁלּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם רוֹצֶה לָצֵאת אַחַר הַמִּטָּה - יוֹצֵא, שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד, שֶׁיָּצָא אַחַר מִטָּתוֹ שֶׁל אַבְנֵר, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם ג, לא): "וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה". אָמְרוּ לוֹ: לֹא הָיָה הַדָּבָר, אֶלָּא לְפַיֵּס אֶת הָעָם. וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ - כָּל הָעָם מְסַבִּין עַל הָאָרֶץ, וְהוּא מֵסֵב עַל הַדַּרְגֵּשׁ: ד. וּמוֹצִיא לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת עַל־פִּי בֵּית־דִּין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד. וּפוֹרֵץ לַעֲשׂוֹת לוֹ דֶּרֶךְ, וְאֵין מְמַחִין בְּיָדוֹ. דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ - אֵין לוֹ שִׁעוּר. וְכָל הָעָם בּוֹזְזִין וְנוֹתְנִין לְפָנָיו, וְהוּא נוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ. "לֹא יַרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים" (דְּבָרִים יז, יז) - אֶלָּא שְׁמוֹנָה־עֶשְׂרֵה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מַרְבֶּה הוּא לוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ מְסִירוֹת אֶת לִבּוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֲפִלּוּ אַחַת וּמְסִירָה אֶת לִבּוֹ - הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה. אִם־כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר (שָׁם): "וְלֹא יַרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים"? אֲפִלּוּ כַּאֲבִיגַיִל. "לֹא־יַרְבֶּה־לּוֹ סוּסִים" (שָׁם שָׁם, טז), אֶלָּא כְּדֵי מֶרְכַּבְתּוֹ. "וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה־לּוֹ מְאֹד" (שָׁם שָׁם, יז), אֶלָּא כְּדֵי לִתֵּן אַסְפַּנְיָא. וְכוֹתֵב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה לְשָׁמּוֹ. יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה - מוֹצִיאָה עִמּוֹ. נִכְנָס - מַכְנִיסָה עִמּוֹ. יוֹשֵׁב בַּדִּין - הִיא עִמּוֹ. מֵסֵב - הִיא כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, יט): "וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו": ה. אֵין רוֹכְבִין עַל סוּסוֹ, וְאֵין יוֹשְׁבִין עַל כִּסְאוֹ, וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּשַׁרְבִּיטוֹ, וְאֵין רוֹאִין אוֹתוֹ כְּשֶׁהוּא מִסְתַּפֵּר, וְלֹא כְּשֶׁהוּא עָרוֹם, וְלֹא בְּבֵית־הַמֶּרְחָץ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, טו): "שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ" - שֶׁתְּהֵא אֵימָתוֹ עָלֶיךָ:

עִנְיָן מֵאִלּוּ אֵין מַשְׂגִּיחַ בָּהּ יֵצֶר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם הָרָע, אֶלָּא דָּבֵק בָּהּ וְהִיא מִדִּילֵיהּ, וּבְגִינֵי כָךְ לָא תָּבַע נִדְבֶּקֶת בּוֹ, וּלְאַחַר כֵּן מְעוֹרֶרֶת עֲלֵיהּ רַחֲמֵי לָא בְּקַדְמֵיתָא לָאַחֶרֶת לְאַחַר שֶׁהַהֶרְהוּר גָּדוֹל וְלָא בְּסוֹפָא:

נִדְבַּק בַּיֵּצֶר הָרָע, בָּאָה וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הָאַחֶרֶת וְנִדְבֶּקֶת בּוֹ וַתַּשְׁקֵן הַנֶּגֶב. כָּל מַטְלָנוֹי

אֶת [דף קיא ע"ב] אֲבִיהֶן יָיִן. כְּמוֹ הֲווֹ לְסִטְרָא דְּדְרוֹמָא [דף קיא כֵּן לְעוֹרֵר לַיֵּצֶר הָרָע וְנִדְבֶּקֶת ע"ב] יַתִּיר מִסִּטְרָא אָחֳרָא, בּוֹ וַאֲזַי תַּשְׁלוּם הָרָעוֹת בְּגִין דְּהָא בְּחָכְמָתָא עֲבַד לַעֲשׂוֹת וּמִתְעַבְּרוֹת שְׁתֵּיהֶן לְאִתְדַּבְּקָא בְּדָרוֹמָא:

מִיֵּצֶר הָרָע, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל שָׂרָה וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְּנוֹת לוֹט אֲשְׁתּוֹ אֲחוֹתִי הִיא. מֵאֲבִיהֶן. עַד שֶׁיָּצָא לַפֹּעַל תְּנִינָן (פִּיּוּן) לָא לִיבָּעֵי לֵיהּ מַעֲשֵׂיהֶן זוֹ יוֹלֶדֶת רִשְׁעָתָהּ וְזוֹ לְבַר נָשׁ לְסַמְכָא עַל נִיסָּא, יוֹלֶדֶת רִשְׁעָתָהּ, וְכֵן דַּרְכָּם שֶׁל וְאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְשָׁעִים בְּעִנְיַן זֶה עִם יֵצֶר אַרְחֵישׁ נִיסָּא לְבַר נָשׁ, לָא הָרָע, עַד שֶׁהוֹרֵג לָאָדָם אִית לֵיהּ לְסַמְכָא תְּדִיר עַל וּמוֹלִיכוֹ לַגֵּיהִנֹּם וּמַכְנִיסוֹ שָׁם, נִיסָּא זִמְנָא אָחֳרָא. בְּגִין וְאַחַר כָּךְ עוֹלֶה מִשָּׁם לִפְתוֹת דְּלָאו בְּכָל שַׁעֲתָא וְשַׁעֲתָא לִבְנֵי אָדָם כְּמוֹ כֵן. וּמִי שֶׁמַּכִּיר אִתְרְחִישׁ נִיסָּא. וְאִי יֵיעוֹל בּוֹ נִצָּל מִמֶּנּוּ וְאֵינוֹ מִתְחַבֵּר בַּר נָשׁ גַּרְמֵיהּ בַּאֲתַר דְּנָזְקָא עִמּוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָשָׁל אִשְׁתְּכַח לְעִינָא, הָא פָּקַע לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְכַת כָּל זְכוּתֵיהּ דַּעֲבַד בְּקַדְמֵיתָא לִסְטִים שֶׁהָיוּ אוֹרְבִים בַּדְּרָכִים וְאוֹקְמוּהָ. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר לִגְזֹל וְלַהֲרֹג לִבְנֵי אָדָם, (בראשית לב) קָטֹנְתִּי מִכֹּל וּמִפְּרִישִׁים מֵהֶם אֶחָד שֶׁיּוֹדֵעַ הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת וגו׳.

וְאַבְרָהָם כֵּיוָן דְּסָלִיק לְהָסִית לִבְנֵי אָדָם וּלְשׁוֹנוֹ רַךְ, מִמְּצָרַיִם וְאִשְׁתְּזִיב זִמְנָא מֵה עָבִיד מַקְדִּים וְהוֹלֵךְ חָדָא, הַשְׁתָּא אַמַּאי אָעִיל לְקַבְלָם וְנַעֲשָׂה כְּעָבֵד לִפְנֵיהֶם גַּרְמֵיהּ בְּצַעֲרָא כְּקַדְמֵיתָא עַד שֶׁמַּאֲמִינִים הַטִּפְּשִׁים בּוֹ וַאֲמַר אֲחוֹתִי הִיא. אֶלָּא וּבוֹטְחִים בְּאַהֲבָתוֹ וּבְשִׂיחָתוֹ אַבְרָהָם לָא סָמִיךְ עַל גַּרְמֵיהּ וּשְׁמֵחִים עִמּוֹ, וּמוֹלִיכָם בְּחֵלֶק כְּלוּם, דְּחָמָא שְׁכִינְתָּא תָּדִיר דְּבָרָיו בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁהַלְּסְטִים בְּדִיּוּרָהּ דְּשָׂרָה וְלָא אַעֲדֵי שָׁם, כֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעַ עִמָּהֶם לְשָׁם, מִתַּמָּן, וּבְגִין דַּהֲוַת תַּמָּן, הוּא הָרִאשׁוֹן שֶׁהוֹרֵג בָּם, אַסְמִיךְ אַבְרָהָם וַאֲמַר אֲחוֹתִי לְאַחַר שֶׁנּוֹתְנָם בְּיַד הַלְּסְטִים הִיא כְּמָה דִכְתִיב (משלי ז) אֱמֹר לְהָרְגָם וְלָקַחַת מָמוֹנָם, וְאִנּוּן לַחָכְמָה אֲחוֹתִי אָתְּ. וּבְגִין כָּךְ אָמַר אֲחוֹתִי הִיא:

וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ שֶׁהָרְגוּ אֱלֹהּ, עוֹלֶה מִשָּׁם וגו׳. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָתָא לְגַבַּייהוּ וְיוֹצֵא כְּמִתְחַלָּה. הַפְּקָחִים מָה הֵם דְּרַשְׁיעַיָּא כְּמָה דִכְתִיב (במדבר כב) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם. (בראשית לא) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל לָבָן. אֶלָּא הַהוּא מִמַּנָּא שְׁלִיחָא דְּאִתְפַּקְדָא עֲלַייהוּ עוֹשִׂים כְּשֵׁרוֹאִים לָזֶה יוֹצֵא לִקְרָאתָם וּמְפַתֶּה לָהֶם, מַכִּירִין בּוֹ שֶׁהוּא צוֹדֶה אֶת נַפְשָׁם וְהוֹרְגִים אוֹתוֹ וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת. כָּךְ הוּא יֵצֶר הָרָע הַוָּה, בְּגִין דְּכֻלְּהוּ כַּד עָבְדֵי שְׁלִיחוּתָא נַטְלֵי שְׁמָא דָּא, וּמִסְטְרָא דְּדִינָא קָא אַתְיָין. וְעַל דָּא וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בָּהָר וגו׳.

כְּמוֹ לְסִטִּים לֶאֱרֹב לִבְנֵי אָדָם, וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּךְ מֵת עַל מַה עוֹשָׂה עוֹבֵר לִפְנֵיהֶם, הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לָקַחְתָּ וגו׳. וְהַטִּפְּשִׁים מַאֲמִינִים בּוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וַאֲמַר (משלי וּבְאַהֲבָתוֹ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ יב) שִׁפַּת אֱמֶת וגו׳. שִׁפַּת לְפַתּוֹתָם וְעוֹבֵד לָהֶם כְּעֶבֶד, אֱמֶת תִּכּוֹן לָעַד. דָּא שֶׁנּוֹתֵן לָהֶם נָשִׁים יָפוֹת אַבְרָהָם, דְּכָל מְלוֹי אֲסוּרוֹת, נוֹתֵן לָהֶם בְּנֵי אָדָם בְּקַדְמֵיתָא וּבְסוֹפָא הֲווֹ לְהָרַע, מְפָרֵק מֵהֶם עַל תּוֹרָה בֶּאֱמֶת. וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן וְעַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. הַטִּפְּשִׁים שֶׁקֶר. דָּא אֲבִימֶלֶךְ. [דף קיב ע"א] רוֹאִים כָּךְ, בּוֹטְחִים בְּאַבְרָהָם נֶאֱמַר וַיֹּאמֶר בְּאַהֲבָתוֹ, עַד שֶׁהוֹלֵךְ עִמָּהֶם אַבְרָהָם אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ וּמוֹלִיכָם בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ אֲחוֹתִי הִיא. דָּא בְּקַדְמֵיתָא, שֶׁהַלְּסְטִים שָׁם, בְּדֶרֶךְ גֵּיהִנֹּם דַּאֲמַר בְּגִין שְׁכִינְתָּא דַּהֲוַת אֲשֶׁר אֵין דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין עִמָּהּ דְּשָׂרָה אֲחוֹתִי הִיא, וּשְׂמֹאל, כֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעַ עִמָּהֶם וְאַבְרָהָם בְּחָכְמְתָא עֲבַד. לְשָׁם, הוּא הָרִאשׁוֹן שֶׁהוֹרֵג מַאי טַעְמָא [דף קיב ע"א] בְּגִין לָהֶם, וְנַעֲשָׂה לָהֶם מַלְאַךְ דְּאַבְרָהָם מִסְטְרָא דְּיָמִינָא הַמָּוֶת וּמַכְנִיסָן לַגֵּיהִנֹּם, אִיהוּ, אֲמַר אֲחוֹתִי הִיא, וּמוֹרִידִין לְהוֹן מַלְאֲכֵי חַבָּלָה, וְרָזָא כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שיר ה) וְאִנּוּן צָווֹחִין וְאָמְרִין וַוי אֲחוֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי. דַּאֲצִיתְנָא לְדִין, וְלָא מְהַנְיָא וְעַל דָּא אַבְרָהָם קָרָא לָהּ תָּדִיר אֲחוֹתִי, בְּגִין דְּאִתְדַּבַּק בַּהֲדָהּ, וְלָא יִתְעַדּוּן (ויקרא קכ) דָּא מִן דָּא לְעָלְמִין. לְסוֹף מַה כְּתִיב וְגַם אָמְנָה אֲחוֹתִי בַּת אָבִי הִיא אַךְ לֹא בַּת אִמִּי. וְכִי הָכִי הֲוָה. אֶלָּא כֻּלָּא בְּגִין שְׁכִינְתָּא קָאֲמַר, אֲחוֹתִי הִיא בְּקַדְמֵיתָא דִּכְתִיב אֱמֹר לַחָכְמָה אֲחוֹתִי אָתְּ.

וּלְבָתַר וְגַם אָמְנָה. מַאי לוֹן. לְאַחַר כֵּן עוֹלֶה מִשָּׁם
וְגַם. לְאִתּוֹסָפָא עַל מַה וְיוֹצֵא לְפַתּוֹת לִבְנֵי אָדָם.
דְּקָאָמַר בְּקַדְמֵיתָא. אֲחוֹתִי הַפְקְחִין כְּשֶׁרוֹאִין אוֹתוֹ מַכִּירִים
בַּת אָבִי הִיא. בְּרַתֵּיהּ אוֹתוֹ וּמִתְגַּבְּרִים עָלָיו עַד
דְּחָכְמָה עִלָּאָה, וּבְגִין כָּךְ שֶׁשּׁוֹלְטִין עָלָיו, וְסָאטָן מִזֶּה
אִתְקְרֵי אֲחוֹתִי וְאִתְקְרֵי הַדֶּרֶךְ וְלוֹקְחִין דֶּרֶךְ אַחֶרֶת
חָכְמָה. אַךְ לֹא בַּת אִמִּי. לְהִתָּצֵל מִמֶּנּוּ. רַב יוֹסֵף כַּד
מֵאַתַר דְּשֵׁירוּתָא דְּכֹלָּא הַוָּה נָחִית לְבָבֶל חָמָא אִנּוּן
סְתִימָא עִלָּאָה. וְעַל דָּא רַוְוקָא דַּהֲווֹ עַיְילֵי וְנָפְקֵי בֵּינֵי
וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה בְּאַחְוָה נַשֵּׁי שַׁפִּירִין וְלָא חָטָאן, אֲמַר
בַּחֲבִיבוּתָא דְּכְתִיב (שם ב) לוֹן לָא מִסְתְּפוּ אֶלָּא מִיצַּר
וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי וְכֹלָּא רָזָא הָרָע, אֲמָרוּ לֵיהּ לָא מִקּוֹנְדִיטוֹן
דְּחָכְמְתָא אִיהוּ. תָּא חֲזֵי בִּישָׁא קָאֲתֵינָא, מִקְּדוּשָׁתָא
בְּקַדְמֵיתָא כַּד נָחֲתוּ לְמִצְרַיִם דְּקַדִּישָׁא אִתְגַּזַּרְנָא, דְּאָמַר רַב
הָכִי קָאָמַר בְּגִין לְאִתְדַּבְּקָא יְהוּדָה אָמַר רַב צָרִיךְ אָדָם
בְּגוֹ מְהֵימְנוּתָא, וְקָרָא לָהּ לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ,
אֲחוֹתִי, בְּגִין דְּלָא יִטְעוּן גּוֹ וְנָפְקֵי מִנַּיְהּ בְּנֵי קַדִּישֵׁי בְּנֵי
אִנּוּן דַּרְגִּין דִּלְבַר. אוֹף הָכָא מַעֲלֵי דְּלָא מִסְתְּפוּ מִיצַּר הָרָע
אֲחוֹתִי בְּגִין דְּלָא אִתְעֲדֵי שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ) וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם
מִגּוֹ מְהֵימְנוּתָא כְּדָקָא יָאוֹת. וִהְיִיתֶם קְדוֹשִׁים. רַבִּי אַבָּא
דְּהָא אֲבִימֶלֶךְ וְכָל אִנּוּן אֲמַר מַאי דִּכְתִיב (יחזקאל כ) וְאֶת
יָתְבֵי אַרְעָא הֲווֹ אָזְלֵי בָּתַר שַׁבְּתוֹתַי קַדֵּשׁוּ, אֶלָּא אֵין
פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה, וְאִיהוּ עוֹנָתָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
אִתְדַּבַּק גּוֹ מְהֵימְנוּתָא, וּבְגִין אֶלָּא מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת, וּמִזֶּה
כָּךְ עָאל לְתַמָּן וַאֲמַר לְהוֹ דְּהוֹאִיל דְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה
אֲחוֹתִי, מָה אָחוֹת לָא דְּמִצְוָה הוּא, קַדֵּשׁוּ. כְּלוֹמַר

קַדְּשׁוּ עַצְמְכֶם בְּשַׁבְּתוֹתַי אִתְפְּרַשׁ מֵאָחָא לְעָלְמִין אוֹף בְּהַהוּא תַּשְׁמִישׁ דִּמְצָוָה. אָמַר הָכָא. דְּהָא אִתְּתָא יְכִילַת רַב יְהוּדָה אָמַר רַב הַאי מַאן לְאִתְפְּרָשָׁא אֲבָל אָחוֹת לָא דְּעָיֵל לְקַרְתָּא וְחָמֵי נַשֵּׁי אִתְפְּרַשׁ, דְּהָא תְּרִין אַחִין שַׁפִּירִן, יַרְכִין עֵינוֹי וְיֵימָא הָכֵי, לָא יָכְלִין לְאִתְפָּרְשָׁא בָּךְ (נ"א סָךְ) סָפָּאן אִיגַּזַר לְעָלְמִין וּלְעָלְמֵי עָלְמִין. אִיגַּזְרָנָא (קַרְדִּינָא) קַרְדִּיטָא תְּקִיל וּבְגִין כָּךְ אָמַר אַבְרָהָם פּוֹק פּוֹק דַּאֲבוֹי קַדִּישָׁא אֲחוֹתִי הִיא, דְּהָא כְּלָהוֹן דְּשַׁבַּתָּא הוּא. מַאי טַעְמָא הֲווֹ לְהוּטִין גּוֹ טָהֲרֵי כְּכָבַיָּא דַּחֲמִימוּת דְּאָרְחָא שָׁלַט בֵּיהּ וּמַזָּלֵי וּפַלְחֵי לוֹן, וְאַבְרָהָם וְכָיל יֵצֶר הָרָע לְשָׁלְטָא עֲלוֹי: הֲוָה מִתְדַּבֵּק גּוֹ מֵהֵימְנוּתָא וַאֲמַר אֲחוֹתִי דִּלָּא נִתְפְּרֵשׁ לְעָלְמִין. וְסִימָנֵיךְ (ויקרא כא)

(עַד כָּאן מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם)

וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה דְּאִתְּמַר לְכֹהֵן אַתְרָא דְּאַבְרָהָם שַׁרְיָא בֵּיהּ. כְּתִיב (דברים י) אֶת יי׳ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אוֹתוֹ תַּעֲבֹד וּבוֹ תִּדְבָּק וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ. הַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזֵי לַיי׳ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא לָא כְתִיב, אֶלָּא אֶת [דף קיב ע"ב] יי׳, מַאי אֶת, דָּא דַּרְגָּא קַדְמָאָה אֲתַר דַּחֲלָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב תִּירָא, דְּתַמָּן בָּעֵי בַּר נָשׁ לְדַחֲלָא קַמֵּי מָארֵיהּ (קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) בְּגִין דְּאִיהוּ [בֵּי] דִּינָא. וְאוֹתוֹ תַּעֲבֹד. דָּא דַּרְגָּא עִלָּאָה דְּקַיְימָא עַל הַאי דַּרְגָּא תַּתָּאָה, וְלָא מִתְפָּרְשָׁאן לְעָלְמִין, אֶת וְאוֹתוֹ, דָּא בְּדָא דְּבֵקִין וְלָא אִתְפָּרְשָׁן. מַאי וְאוֹתוֹ. דָּא אַתַּר בְּרִית קַדִּישָׁא אוֹת לְעָלְמִין. דְּהָא פּוּלְחָנָא לָא שַׁרְיָא בְּאֶת וְלָאו אִיהוּ [אַתַּר] לְמִפְלַח אֶלָּא לְמִדְחַל, אֲבָל פּוּלְחָנָא אִיהוּ (קטו א) לְעֵילָּא, וּבְגִין כָּךְ וְאוֹתוֹ תַּעֲבֹד. וּבוֹ תִּדְבָּק. בַּאֲתַר דְּאִיהוּ דְּבֵקוּתָא לְאִתְדַּבְּקָא

דְּאִיהוּ גּוּפָא דְּשָׁרֵי בְּאֻמְצָעִיתָא. וּבִשְׁמוֹ תִּשְׁבַּע אַתַּר שְׁבִיעָאָה דְּדַרְגִּין. וְסִימָנֵיךְ (ירמיה ל) וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. בְּגִין כָּךְ אִתְדַּבַּק אַבְרָהָם בִּמְהֵימְנוּתָא כַּד נָחֵת לְמִצְרַיִם וְכַד אֲזַל לְאַרְעָא דְּפִלְשְׁתִּים. לְבַר נָשׁ דְּבָעָא לְנַחֲתָא גּוֹ גּוּבָא עֲמִיקָא. דָּחֵיל דְּלָא יָכִיל לְסַלָּקָא מִגּוֹ גּוּבָא, מָה עָבַד קָשַׁר חַד קִשְׁרָא דְּחֶבֶל לְעֵילָּא מִן גּוּבָא, אֲמַר הוֹאִיל דְּקִשִּׁירְנָא קִשְׁרָא דָּא מִכָּאן וּלְהַלְאָה אִיעוֹל תַּמָּן. כָּךְ אַבְרָהָם בְּשַׁעֲתָא דְּבָעָא לְנַחֲתָא לְמִצְרַיִם. עַד לָא ייֵחוֹת תַּמָּן קִשַּׁר קִשְׁרָא דִּמְהֵימְנוּתָא בְּקַדְמֵיתָא לְאִתְתַּקְפָּא בֵּיהּ, וּלְבָתַר נָחֵת. אוֹף הָכֵי נָמֵי כַּד עָאל לְאַרְעָא דְּפִלְשְׁתִּים. בְּגִין כָּךְ (משלי יב) שִׂפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לָעַד [דָּא אַבְרָהָם]. וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שָׁקֶר, דָּא אֲבִימֶלֶךְ דַּאֲמַר בְּתוֹם לְבָבִי וּבְנִקְיוֹן כַּפַּי. וְכַד אֲהַדְּרוּ לֵיהּ מַה כְּתִיב גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֹם לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹאת, וְלָא כְּתִיב נְקִיוֹן כַּפַּיִם:

סְתָרֵי תּוֹרָה

וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וגו׳, מִגּוֹ הוּרְמְנוּתָא דְּמַלְכָּא, אִתְפָּרְשָׁא מִסְטְרָא דְּיָמִינָא חַד הַתּוּכָא דְּקִטּוֹרָא דְּגוּלְפָּא מִתְדַּבְּקָא בְּגוֹ הַתּוּכָא דְּדַהֲבָא מִסְטְרָא דִּשְׂמָאלָא בְּגוֹ מְסָאֲבוּ (דְּיִצְרִיהּ) (נ״א וְדִיוּרִיהּ) וְאִתְעֲבִיד דְּקִטּוֹרָא [קִטּוֹרָא] חָדָא דְּאִילָנָא. כַּד בָּעָא יִצְחָק לְאִתְעָרָא בְּעָלְמָא, בְּתוּקְפֵּיהּ דְּדִינָא קַשְׁיָא אִתְתַּקַּף וּפָרִישׁ דַּרְגִּין מִקִּיּוּמַיְיהוּ, וְאִתְתַּקַּף אַבְרָהָם וּפָרִישׁ הַהוּא דְּקִטּוֹרָא חָדָא דְּאִילָנָא מִגּוֹ הַהוּא מְסָאֲבוּ. הַהוּא נָחָשׁ קַדְמָאָה עָאל בְּאַנְבִּיהּ דְּהַהוּא אִילָנָא, וְאִיהוּ חַמְרָא דְּשָׁתָא, וְאוֹלִיד תְּרִין דַּרְגִּין קְטוֹרִין דָּא בְּדָא.

וְאִנּוּן דַּרְגִּין דְּסָחֲרָן בְּסִטְרָא מְסָאֲבוּ חַד אִקְרֵי מִלְכוּ"ם וְחַד אִקְרֵי פְּעוֹ"ר. דָּא עִיטָא דְּאִתְכַּסְיָא וְדָא עִיטָא דְּאִתְגַּלְיָא. פְּעוֹר דְּאִתְגַּלְיָא אִיהוּ וְכָל עוֹבָדוֹי בְּאִתְגַּלְיָא. מִלְכוּ"ם דְּאִתְכַּסְיָא אִיהוּ וְכָל עוֹבָדוֹי בְּאִתְכַּסְיָא. מֵאִלֵּין תְּרֵין אִתְפָּרְשָׁן זִינִין סַגִּיאִין לְזַנָּיֵיהוּ, [דף קי ע"א] וְסָחֲרָן יַמָּא רַבָּא וּלְכָל אִלֵּין סִטְרֵי מְסָאֲבוּ. וְכָל חַד וְחַד שָׁף (נ"א נָזַף) לְדוּכְתֵּיהּ. כְּגַוְונָא דָּא אִיהוּ לְתַתָּא. לוֹט אִתְפְּרַשׁ מֵאַבְרָהָם וְשַׁוִּי דִּיוּרֵיהּ בְּאַנְשֵׁי סְדוֹם, כַּד אִתְעַר דִּינָא בְּהוֹ אִדְכַּר לְאַבְרָהָם וּשְׁלַח לֵיהּ מִתַּמָּן וְאִתְפְּרִישׁ מִנַּיְיהוּ. יַיִן אַשְׁקְיאוּ לֵיהּ בְּנָתֵיהּ וְאוֹלִידוּ בְּהוֹ תְּרֵין אוּמִין, חַד אִקְרֵי עַמּוֹן וְחַד אִקְרֵי מוֹאָב. חַד בְּאִתְגַּלְיָא וְחַד בְּאִתְכַּסְיָא. עַמּוֹן דַּרְגָּא (קעג א) דִּילֵיהּ מִלְכוּ"ם עִיטָא דְּאִתְכַּסְיָא. מוֹאָב דַּרְגָּא דִּילֵיהּ פְּעוֹ"ר כְּלָא בְּאִתְגַּלְיָא. כְּגַוְונָא דָּא בְּנָתֵיהּ, דָּא אָמְרַת בֶּן עַמִּי בְּרָא אִית לִי מֵעַמִּי וְלָא אָמְרַת מִמַּאן הוּא, בְּגִין כְּדֵּ אִיהוּ הֲוָה בְּאִתְכַּסְיָא. דָּא אָמְרַת מוֹאָב מֵאָב הוּא דְּנָא. מֵאָבָא אוֹלִידַת לֵיהּ. דַּרְגָּא דִּילֵיהּ פְּעוֹ"ר מְלָה בְּאִתְגַּלְיָא. וּבְתֵרִין אִלֵּין אֶחָיִד דָּוִד מַלְכָּא, לְבָתַר מִן מוֹאָב אָתַת רוּת וּנְפַק מִינָּהּ דָּוִד מַלְכָּא. וּמִן עַמּוֹן [דף קי ע"ב] אִתְעַטַּר דָּוִד מַלְכָּא בְּהַאי עִטְרָא דְּאִיהִי סַהֲדוּתָא לְזַרְעָא דְּדָוִד דִּכְתִיב (מלכים ב יא) וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַנֵּזֶר וְאֶת הָעֵדוּת. וְהַאי הַוַּת מִן מִלְכֹּם דַּרְגָּא דִּבְנֵי עַמּוֹן דִּכְתִיב (ש"ב יב) וַיִּקַּח אֶת עֲטֶרֶת מַלְכָּם. מִלְכֹּם דַּרְגָּא דִּבְנֵי עַמּוֹן הוּא דִּכְתִיב וַתְּהִי עַל רֹאשׁ דָּוִד וּמִתַּמָּן הֲוָה סַהֲדוּתָא לִבְנוֹי לְעָלְמִין, וּבָהּ אִשְׁתְּמוֹדָע מַאן דְּאִיהוּ מִן בְּנוֹי דְּדָוִד דְּאִתְחֲזֵי לְמַלְכָּא וְדַאי דְּאָמְרִין מִן דָּוִד הוּא (הגוף). דַּאֲפִלּוּ אִתְיְלִיד בְּהַהוּא יוֹמָא יָכִיל הֲוָה לְמִסְבַּל הַהִיא עִטְרָא עַל רֵישֵׁיהּ (דהא איהו) דַּהֲוַת

מִשְׁקַל כִּכַּר זָהָב וְאֶבֶן יְקָרָה חִוַּת. וּבַר נָשׁ אָחֳרָא לָא יָכִיל לְמִסְבְּלָא. וְדָא הוּא דִּכְתִיב בִּיוֹאָשׁ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַנֵּזֶר וְאֶת הָעֵדוּת. וּבְתְרִין דַּרְגִּין אִתְאַחִיד דָּוִד מַלְכָּא, וְאִנּוּן תּוֹקְפָא דְּמַלְכוּתֵיהּ לְאִתְתַּקְפָא עַל שְׁאָר עַמִּין, דְּאִי לָא אִתְכְּלִיל בְּסִטְרָא דִּלְהוֹן לָא יָכִיל לְאִתְתַּקְפָא עֲלַיְיהוּ, כָּל (גְּוֹונִין) דַּרְגִּין דִּשְׁאָר עַמִּין כְּלִילָן בֵּיהּ בְּדָוִד לְאִתְגַּבְּרָא וּלְאִתְתַּקְפָא עֲלַיְיהוּ:

וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר [דף קיא ע״א] וַיֵּשֶׁב בָּהָר. כְּתִיב (משלי ל) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי בָּנוֹת הַב הַב. אִלֵּין שְׁתֵּי בָּנוֹת דְּיֵצֶר הָרָע דְּאִנּוּן מִתְעָרִין לֵיהּ (ד״א ל״ג בְּגִין) לְשַׁלְטָא בְּגוּפָא, חָדָא אִיהִי נֶפֶשׁ דְּאִתְרְבִיאַת תְּדִיר בְּגוּפָא. וְחָדָא אִיהִי נְפֶשׁ דְּכִסֵּפַת בְּתֵיאוּבְתִּין בִּישִׁין (ד״א ל״ג דְּהַאי עָלְמָא) וּבְכָל כִּסּוּפִין בִּישִׁין דְּהַאי עָלְמָא. דָּא אִיהִי בְּכִירָ״ה וְדָא (ד״א וְאָחֳרָא) אִיהִי צְעִירָ״ה. וְיֵצֶר הָרָע לָא אִתְחַבַּר תְּדִיר אֶלָּא בִּתְרִין אִלֵּין בְּגִין לְפַתָּאָה לִבְנֵי נָשָׁא וּבְגִין דִּיהֵמְנוּן לֵיהּ לְאוֹבָלָא לְהוֹ לַאֲתַר גִּירִין דְּמוֹתָא וְיִפְלְחוּן לֵיהּ. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שם ז) עַד יְפַלַּח חֵץ כִּבְדּוֹ. לְלִסְטִים דְּמַקְפְּחֵי בְּטוּרָיָא (וּכְמִינוֹ) וּטְמִירוּ גַּרְמַיְיהוּ בַּאֲתַר דְּחֵילְ דְּטוּרָיָא, וְיָדְעִין דְּהָא בְּנֵי נָשָׁא אִתְטַמְּרָן גַּרְמַיְיהוּ לְמֵיהַךְ בְּאִנּוּן דּוּכְתֵּי, מָה עָבְדֵי בְּרִירוּ מִנַּיְיהוּ הַהוּא דַּחֲדִידָא בְּלִישָׁנֵיהּ מִכֹּלָּא הַהוּא דְּיָדַע לְמִפַּתֵּי בְּנֵי נָשָׁא וְיִפּוֹק מִבֵּינַיְיהוּ וְיִתֵּיב בְּאַרַח מֵישָׁר דְּכָל בְּנֵי עָלְמָא עָבְרִין תַּמָּן, כֵּיוָן דְּמָטָא לְגַבַּיְיהוּ שָׁרֵי לְאִתְחַבְּרָא תַּמָּן:

(עַד כָּאן סִתְרֵי תּוֹרָה)

וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח

וַאֲמַר (שמואל א ב) רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמֹר וגו׳. חֲסִידוֹ כְּתִיב חַד, וְדָא אַבְרָהָם דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֵיהּ תָּדִיר וְלָא אַעְדֵי נְטִירוּ מִנֵּיהּ לְעָלְמִין. וּמַה דַּאֲמַר רַגְלֵי, דָּא אִתְּתֵיהּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שַׁדַּר שְׁכִינְתֵּיהּ עִמֵּהּ וְנָטַר לָהּ תָּדִיר. דָּבָר אַחֵר רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמֹר. חַד, דָּא אַבְרָהָם דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזֵיל עִמֵּיהּ תָּדִיר בְּגִין דְּלָא יֵיכְלוּן לְנַזְקָא לֵיהּ. וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדַּמּוּ. אִלֵּין אִנּוּן מַלְכִין דַּקְטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַהוּא לֵילְיָא דְּרַדַף בַּתְרַייהוּ. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב בַּחֹשֶׁךְ יִדַּמּוּ, דָּא לֵילְיָא דְּאִתְקַשַּׁר בַּחַשׁוֹכָא וְקָטַל לוֹן, וְאַבְרָהָם רָדִיף וְלֵילְיָא קָטִיל לוֹן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וַיֶּחְלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיַּכֵּם. וַיֶּחְלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּפָלִיג רַחֲמֵי מִן דִּינָא בְּגִין לְמֶעְבַּד נוּקְמִין לְאַבְרָהָם, וּבְגִין כָּךְ וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדַּמּוּ. וַיַּכֵּם, וַיַּכּוּם מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּי לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר אִישׁ. דְּאִיהוּ וְאֶלִיעֶזֶר הֲווֹ בִּלְחוֹדַיְיהוּ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר וְהָא תְּנִינָן בַּאֲתַר דְּנִזְקָא שְׁכִיחַ לָא יִסְמֹךְ בַּר נָשׁ עַל נִיסָּא, וְלָא הֲוָה אָתַר דְּנִזְקָא אִשְׁתְּכַח כְּהַאי דְּאַבְרָהָם אָזֵיל בָּתַר חֲמִשָּׁה מַלְכִין לְמִרְדַּף בַּתְרַייהוּ וְלַאֲגָחָא קְרָבָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כַּד אָזֵיל אַבְרָהָם לְהַאי לָא אָזַל לַאֲגָחָא קְרָבָא, וְלָא סָמַךְ עַל נִיסָּא, אֶלָּא צַעֲרָא דְּלוּט אַפְקֵיהּ מִבֵּיתֵיהּ, וְנָטִיל מָמוֹנָא לְמִפְרַק לֵיהּ, וְאִי לָאו דִּימוּת בַּהֲדֵיהּ גּוֹ שָׁבְיֵיהּ. כֵּיוָן דְּנָפַק חָמָא שְׁכִינְתָּא דְּנָהֲרָא קַמֵּיהּ וְכַמָּה חֵילִין סָחֲרָנֵיהּ, בְּהַהִיא שַׁעֲתָא רָדַף בַּתְרַייהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָטִיל לוֹן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדַּמּוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר רָזָא אִיהוּ, רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר, דָּא אַבְרָהָם. וְכַד נָפַק אִשְׁתַּתַּף יִצְחָק בַּהֲדֵיהּ

וְנָפְלוּ קַמֵּיהּ, וְאִי לָאו דְּאִשְׁתַּתַּף יִצְחָק בַּהֲדֵיהּ דְּאַבְרָהָם לָא אִשְׁתְּצִיאוּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וּרְשָׁעִים בַּחשֶׁךְ יִדָּמוּ. כִּי לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר אִישׁ. אַף עַל גַּב דְּחֵילָא אִשְׁתְּכַח תָּדִיר בְּיָמִינָא, אִי לָא הֲוָה בְּסִטְרָא דְּשְׂמָאלָא לָא אִתְדַּחְיִין קַמֵּיהּ. דָּבָר אַחֵר רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ רָחִים לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָחִים לֵיהּ בְּכָל מַה דְּאִיהוּ עָבִיד וְנָטִיר אָרְחוֹי כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קכא) יי׳ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. תָּא חֲזֵי כַּמָּה חֲבִיבוּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּבְכָל אֲתַר דַּהֲוָה אָזֵיל לָא הֲוָה חָייֵס עַל דִּילֵיהּ כְּלוּם, [דף קנג ע"א] אֶלָּא בְּגִין לְאִתְדַּבָּקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כָּךְ רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר. וְדָא הִיא אִתְּתֵיהּ, דִּכְתִיב וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ. וּכְתִיב כִּי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיךְ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ. בְּפַרְעֹה מַה כְּתִיב (בראשית יב) וַיְנַגַּע יי׳ אֶת פַּרְעֹה וגו׳ עַל דְּבַר [שָׂרַי]. אִיהִי אָמְרָה וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה מָחֵי, וּבְגִין כָּךְ רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר. וּרְשָׁעִים בַּחשֶׁךְ יִדָּמוּ, אִלֵּין פַּרְעֹה וַאֲבִימֶלֶךְ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד בְּהוֹ דִּינִין בְּלֵילְיָא. כִּי לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר אִישׁ. מַאן אִישׁ, דָּא אַבְרָהָם, דִּכְתִיב וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ וגו׳:

וַיי׳ פָּקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וגו׳. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח וַאֲמַר (זכריה ג) וַיַּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עוֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יי׳ וְהַשָּׂטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׂטְנוֹ. מַלְאַךְ יי׳ דָּא מִיכָאֵל, דְּאִיהוּ שַׂר הַגָּדוֹל, וְאִיהוּ שַׂר הַקֹּדֶשׁ, וְאִיהוּ שַׂר הַפָּנִים, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּלוּכָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתּוֹרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַחֶסֶד, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּדָקָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנְּשָׁמוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַחַיִּים, וְאִיהוּ שַׂר הַשָּׁלוֹם, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּחִיָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּאֻלָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַיְשׁוּעָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַבְּרָכוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּפִלָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּשׁוּבָה, וְאִיהוּ שַׂר הַסְּלִיחָה, וְאִיהוּ שַׂר הַכַּפָּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּמִידִין, וְאִיהוּ שַׂר הַמּוּסָפִין, וְאִיהוּ שַׂר הַקְּטֹרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּנוֹרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַלֶּחֶם, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיהוּ שַׂר הַכֹּהֲנִים, וְאִיהוּ שַׂר הַלְוִיִּים, וְאִיהוּ שַׂר הַשִּׁירוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַזְּמִירוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַשִּׁיר, וְאִיהוּ שַׂר הַתֻּשִׁיָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּעֲשֶׂה, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּחֲשָׁבָה, וְאִיהוּ שַׂר הַבִּינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַהַשְׂכֵּל, וְאִיהוּ שַׂר הַחָכְמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַכֶּתֶר, וְאִיהוּ שַׂר הָעֶלְיוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַתַּחְתּוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַכֹּל, וְאִיהוּ שַׂר הָעוֹלָם, וְאִיהוּ שַׂר הַיְקוּם, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּלָכִים, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַמֶּמְשָׁלָה, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּבוּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּצַח, וְאִיהוּ שַׂר הַהוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַיְסוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַשְּׁכִינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַקָּהָל, וְאִיהוּ שַׂר הָעֵדָה, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּבָא, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּלְחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנִּצָּחוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּבוּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּצַח, וְאִיהוּ שַׂר הַהוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַיְסוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַשְּׁכִינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַקָּהָל, וְאִיהוּ שַׂר הָעֵדָה, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּבָא, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּלְחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנִּצָּחוֹן,

מִדְּרָשׁ הַנֶּעְלָם

וַיי׳ פָּקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח וַאֲמַר (זכריה ג) וַיַּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עוֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יי׳ וְהַשָּׂטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׂטְנוֹ. מַלְאַךְ יי׳ דָּא מִיכָאֵל, דְּאִיהוּ שַׂר הַגָּדוֹל, וְאִיהוּ שַׂר הַקֹּדֶשׁ, וְאִיהוּ שַׂר הַפָּנִים, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּלוּכָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתּוֹרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַחֶסֶד, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּדָקָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנְּשָׁמוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַחַיִּים, וְאִיהוּ שַׂר הַשָּׁלוֹם, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּחִיָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּאֻלָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַיְשׁוּעָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַבְּרָכוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּפִלָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּשׁוּבָה, וְאִיהוּ שַׂר הַסְּלִיחָה, וְאִיהוּ שַׂר הַכַּפָּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתְּמִידִין, וְאִיהוּ שַׂר הַמּוּסָפִין, וְאִיהוּ שַׂר הַקְּטֹרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּנוֹרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַלֶּחֶם, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיהוּ שַׂר הַכֹּהֲנִים, וְאִיהוּ שַׂר הַלְוִיִּים, וְאִיהוּ שַׂר הַשִּׁירוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַזְּמִירוֹת, וְאִיהוּ שַׂר הַשִּׁיר, וְאִיהוּ שַׂר הַתֻּשִׁיָּה, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּעֲשֶׂה, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּחֲשָׁבָה, וְאִיהוּ שַׂר הַבִּינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַהַשְׂכֵּל, וְאִיהוּ שַׂר הַחָכְמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַכֶּתֶר, וְאִיהוּ שַׂר הָעֶלְיוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַתַּחְתּוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַכֹּל, וְאִיהוּ שַׂר הָעוֹלָם, וְאִיהוּ שַׂר הַיְקוּם, וְאִיהוּ שַׂר הַמְּלָכִים, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַמֶּמְשָׁלָה, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּבוּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּצַח, וְאִיהוּ שַׂר הַהוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַיְסוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַשְּׁכִינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַקָּהָל, וְאִיהוּ שַׂר הָעֵדָה, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּבָא, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּלְחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנִּצָּחוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּבוּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּצַח, וְאִיהוּ שַׂר הַהוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַיְסוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַשְּׁכִינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַקָּהָל, וְאִיהוּ שַׂר הָעֵדָה, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּבָא, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּלְחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנִּצָּחוֹן, וְאִיהוּ שַׂר הַגְּבוּרָה, וְאִיהוּ שַׂר הַתִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ שַׂר הַנֶּצַח, וְאִיהוּ שַׂר הַהוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַיְסוֹד, וְאִיהוּ שַׂר הַמַּלְכוּת, וְאִיהוּ שַׂר הַשְּׁכִינָה, וְאִיהוּ שַׂר הַקָּהָל, וְאִיהוּ שַׂר הָעֵדָה, וְאִיהוּ שַׂר הַצְּבָא, וְאִיהוּ שַׂר הַמִּלְחָמָה, וְאִיהוּ שַׂר הַנִּצָּחוֹן,

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁלְטוֹנִים לְשִׁטְנוֹ. הַאי קְרָא אִית
לְמַעְלָה וְשִׁלְטוֹנִים לְמַטָּה. לְאִסְתַּכָּלָא בֵּיהּ. וַיַּרְאֵנִי אֶת
כְּשֻׁנּוֹתֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל דָּא
מַעֲלָה לַשָּׂרִים שֶׁל מַעְלָה יְהוֹשֻׁעַ בֶּן יְהוֹצָדָק. עוֹמֵד
נוֹטְלִים מַעֲלָה הַמַּלְכִים שֶׁל לִפְנֵי מַלְאַךְ יי׳, מַאן מַלְאַךְ
מַטָּה. נָתַן מַעֲלָה לְשָׂרוֹ שֶׁל יי׳. דָּא אֲתַר צְרוֹרָא
בָּבֶל, נָטַל מַעֲלָה נְבוּכַדְנֶצַּר דְּנִשְׁמָתִיהּ דְּצַדִּיק צְרִירָא
הָרָשָׁע דִּכְתִיב בֵּיהּ (דניאל ב) בֵּיהּ, וְכָל אִנּוּן נִשְׁמָתִין
אַנְתְּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דַּהֲבָא, דְּצַדִּיקַיָּא קַיְימִין תַּמָּן, וְדָא
וְהָיוּ כָּל הָעוֹלָם מְשׁוּעְבָּדִים הוּא מַלְאַךְ יי׳. וְהַשָּׂטָן
תַּחַת יָדוֹ וּבְנוֹ וּבֶן בְּנוֹ, הֲדָא עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׁטְנוֹ. דָּא
הוּא דִּכְתִיב רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ יֵצֶר הָרָע דְּאִיהוּ מְשׁוֹטֵט
כַּכַּרְמֶל, וְהוּ נְבוּכַדְנֶצַּר, הֲדָא וְאָזֵיל בְּעָלְמָא לְנַטְלָא
הוּא דִּכְתִיב (שם ד) תְּחוֹתוֹהִי נִשְׁמָתִין וּלְאַפָּקָא רוּחִין
תַּטְלֵל חֵיוַת בָּרָא. וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ וּלְמִסְטֵי לוֹן לִבְרַיְיתָא
כָּאַרְגָּמָן, וְהוּ בֵּלְשַׁצַּר דַּאֲמַר לְעֵילָא וְתַתָּא. וְדָא הוּא
[דניאל ה׳] אַרְגְּוָנָא יִלְבָּשׁ. מֶלֶךְ בְּשַׁעֲתָא דַּאֲטִיל לֵיהּ
אָסוּר בָּרְהָטִים, וְהוּ אֱוִיל נְבוּכַדְנֶצַּר לְאֵשָׁא עִם אִנּוּן
מְרוֹדָךְ שֶׁהָיָה אָסוּר עַד שֶׁמֵּת נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר, וְהַאי הַוָּה
אָבִיו נְבוּכַדְנֶצַּר וּמָלַךְ תַּחְתָּיו. מַסְטִין [עֲלֵיהּ] לְעֵילָא בְּגִין
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְמַאי אָתָא דְּיִתּוֹקַד עִמְּהוֹן. דְּהָכֵי הוּא
הַאי טַעַם בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. אֶלָּא אַרְחוֹי דִּלְאוֹ אִיהוּ מִקַּטְרֵג
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שִׁבְעָה דְּבָרִים אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּסַכָּנָה וּבְזִמְנָא
נִבְרְאוּ קוֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, דְּצַעֲרָא שָׁרְיָא בְּעָלְמָא, וְאִית
וְאֵלּוּ הֵן וכו׳, כִּסֵּא הַכָּבוֹד לֵיהּ רְשׁוּ לְמִסְטֵי וּלְמֶעְבַּד
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צג) נָכוֹן כִּסְאֲךָ דִּינָא אַפְלוּ בְּלָא דִּינָא כְּמָא

דְּאַתְּ אָמַר (משלי יג) וְיֵשׁ נִסְפֶּה מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה וּכְתִיב (ירמיה
בְּלֹא מִשְׁפָּט. מַהוּ לְשַׁטְּנוֹ, יז) כִּסֵּא כָּבוֹד מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן.
דַּהֲוָה אָמַר אוֹ כְּלֻהוּ שֶׁהוּא הָיָה רֹאשׁ הַנְּקֻדָּם לַכֹּל,
יִשְׁתַּזְּבוּן אוֹ כְּלֻהוּ יִתּוֹקְדוּן. וְנָטַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת
דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְיְהִיב הַנְּשָׁמָה הַטְּהוֹרָה מִכִּסֵּא
רְשׁוּתָא לְמְחַבְּלָא לְחַבָּלָא הַכָּבוֹד לִהְיוֹת מְאִירָה לַגּוּף,
לָא אִשְׁתְּזִיב זַכָּאָה מִן הַדָּא הוּא דִּכְתִיב רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ
חַיָּיבָיָא, וּבְגִין כָּךְ בְּשַׁעֲתָא כַּכַּרְמֶל, וְהוּ כִּסֵּא הַכָּבוֹד
דְּדִינָא שָׁרְיָיא בְּמָתָא בָּעֵי בַּר שֶׁהוּא רֹאשׁ עַל הַכֹּל. וְדַלַּת
נָשׁ לְעָרְקָא עַד לָא אִתְפַּס רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן, זוֹ הִיא
תַּמָּן, דְּהָא מְחַבְּלָא כְּיָון הַנְּשָׁמָה הַנִּטֶּלֶת מִמֶּנּוּ. מֶלֶךְ
דְּשָׁרֵי הָכֵי נָמֵי עֲבִיד לְזַכָּאָה אָסוּר בָּרְהָטִים, וְהוּ הַגּוּף
כְּחַיָּיבָא. וְכָל שֶׁכֵּן דַּהֲווֹ שֶׁהוּא אָסוּר בַּקֶּבֶר וְכָלָה
תְּלָתֵיהוֹן כְּחַד. וַהֲוָה תָּבַע בָּעָפָר וְלֹא נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ אֶלָּא
דְּיִתּוֹקְדוּן כֻּלְּהוּ אוֹ יִשְׁתַּזְּבוּן כְּמִלְּא תַּרְוָד רֶקֶב. וּמִמֶּנּוּ יִבָּנֶה
כֻּלְּהוּ. בְּגִין דְּכַד אִתְעֲבִיד [דף כָּל הַגּוּף. וּכְשֶׁפּוֹקֵד הַקָּדוֹשׁ
קיג ע"ב] נִיסָּא לָא אִתְעֲבִיד בָּרוּךְ הוּא אֶת הַגּוּף הוּא
פַּלְגוּ נִיסָּא וּפַלְגוּ דִּינָא, אוֹמֵר לָאָרֶץ שֶׁתַּפְלִיט אוֹתוֹ
אֶלָּא כֻּלָּא כַּחֲדָא, אוֹ נִיסָּא לַחוּץ דִּכְתִיב (ישעיה כו) וְאֶרֶץ
אוֹ דִּינָא. אֲמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, רְפָאִים תַּפִּיל. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן
וְלָא, וְהָא בִּזְמָנָא דְּבָקַע הַמֵּתִים שֶׁבָּאָרֶץ הֵם חַיִּים
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַמָּא תְּחִלָּה הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שם)
לְיִשְׂרָאֵל הַהוּא קָרַע יַמָּא יִחְיוּ מֵתֶיךָ, נְבֵלָתִי יְקוּמוּן אֵלּוּ
לְאִלֵּין וְאָזְלִין בְּיַבָּשְׁתָּא, שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ. הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ
וּמַיָּא הַווֹ תָּבִין מִסְטָרָא [דף קיג ע"ב] שׁוֹכְנֵי עָפָר, אֵלּוּ
אָחֳרָא וְטָבְעִין לְאִלֵּין וּמֵתִין, הַמֵּתִים שֶׁבַּמִּדְבָּר. דְּאָמַר רַבִּי

יוֹחָנָן לָמָּה מֵת מֹשֶׁה בְּחוּצָה וְאִשְׁתְּכַח נִיסָא הָכָא וְדִינָא לְאָרֶץ. לְהַרְאוֹת לְכָל בָּאֵי הָכָא כְּלָא כַּחֲדָא. אֲמַר לָהּ עוֹלָם, כְּשֵׁם שֶׁעָתִיד הַקָּדוֹשׁ וְדָא הוּא דְּקַשְׁיָא קַמֵּיהּ, בָּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת לְמֹשֶׁה כָּךְ דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָתִיד לְהַחֲיוֹת לְדוֹרוֹ (לָמָּה) עֲבִיד דִּינָא וְנִיסָא כַּחֲדָא, שֶׁהֵם קִבְּלוּ הַתּוֹרָה. (דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן) וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ירמיה ב) חֲדָא דְּאִשְׁתְּכַח כְּלָא כַּחֲדָא), זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת וְאִי אִתְעֲבִיד קַשְׁיָא קַמֵּיהּ, כְּלוּלוֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר דְּהָא לְעֵילָּא לָא אִתְעֲבִיד בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה. דָּבָר אַחֵר הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר, אֵלּוּ אוֹ נִיסָא אוֹ דִינָא בַּאֲתַר חָד הֵם הָאָבוֹת. וְהַמֵּתִים בְּחוּצָה וְלָא בְּפַלְגוּ. בְּגִין כָּךְ לָא לָאָרֶץ יִבָּנֶה גּוּפָם וּמִתְגַּלְגְּלִים עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תַּחַת הָאָרֶץ עַד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דִּינָא בְּחַיָּיבַיָּא עַד וְשָׁם יִקָּבְרוּ נִשְׁמָתָם וְלֹא דְּאִשְׁתַּלִּימוּ בְּחוֹבַיְיהוּ הָדָא בְּחוּצָה לָאָרֶץ, הָדָא הוּא הוּא דִּכְתִיב (בראשית טו) כִּי לֹא דִּכְתִיב (יחזקאל לז) לָכֵן הִנָּבֵא שָׁלֵם עָוֹן הָאֱמֹרִי עַד הֵנָּה. וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הִנֵּה אָנֹכִי וּכְתִיב (ישעיה כז) בְּסַאסְאָה פּוֹתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי בְּשַׁלְּחָהּ תְּרִיבֶנָּה. וְעַל דָּא אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי הָדָה אַסְטִין לֵיהּ לִיהוֹשֻׁעַ וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת דְּיִתּוֹקַד בְּהוֹ, עַד דַּאֲמַר לֵיהּ יִשְׂרָאֵל. מַה כְּתִיב אַחֲרָיו (זכריה ג) יִגְעַר יְיָ׳ בָּךְ הַשָּׂטָן. וְנָתַתִּי רוּחִי בָּכֶם וְחִייתֶם. רַבִּי מַאן אֲמַר לֵיהּ, דָּא מַלְאַךְ פִּנְחָס אָמַר הַנִּשְׁמָה נִטְלָה יְיָ׳ (וְאִתְּמַר וַיֹּאמֶר יְיָ׳ אֶל הַשָּׂטָן). מִכַּפֵּא הַכָּבוֹד שֶׁהוּא הָרֹאשׁ וְאִי תֵּימָא וַיֹּאמֶר יְיָ׳ אֶל כְּדְקָאָמַר (שיר ז) רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ הַשָּׂטָן יִגְעַר יְיָ׳ בָּךְ וגו׳. תָּא

חֲזֵי הָכִי נָמֵי לְמשֶׁה בַּסְנֶה כַּכַּרְמֶל. וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן
דִּכְתִיב (שמות ג) וַיֵּרָא מַלְאַךְ זוֹ הִיא הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא דַּלַּת
יי׳ אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ. וּכְתִיב הָרֹאשׁ. מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים,
וַיַּרְא יי׳ כִּי סָר לִרְאוֹת. הוּא הַגּוּף שֶׁהוּא אָסוּר
לִזְמִנִין מַלְאַךְ יי׳ וּלְזִמְנִין בַּקְּבָרִים. זֶהוּ הַגּוּף וְזֶהוּ שָׂרָה
מַלְאָךְ וּלְזִמְנִין יי׳. וּבְגִין כָּךְ וְזֶהוּ מֶלֶךְ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲמַר לֵיהּ יִגְעַר יי׳ בָּךְ פּוּקְדָהּ לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו
הַשְׂטָן וְלֹא אָמַר הִנְנִי גּוֹעֵר הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיי׳ פָּקַד אֶת
בָּךְ. תָּא חֲזֵי כְּגוֹנָא דָּא שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר. פּוֹקֵד אֶת
בְּיוֹמָא דְּאִשְׁתְּכַח דִּינָא הַגּוּף לַזְּמַן הָיָדוּעַ שֶׁבּוֹ יִפְקוֹד
בְּעָלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַצַּדִּיקִים. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס
יָתִיב עַל כָּרְסְיָיא דְּדִינָא, עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
כְּדֵין אִשְׁתְּכַח הַאי שָׂטָן לְיַפּוֹת לְגוּף הַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד
דְּאַסְטֵי לְעֵילָא וְתַתָּא, לָבֹא כְּיוּפִי שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן
וְאִשְׁתְּכַח אִיהוּ לְחַבָּלָא כְּשֶׁנִּכְנַס לַגַּן עֵדֶן, שֶׁנֶּאֱמַר
עָלְמָא וְלִיטֹל נִשְׁמָתִין. רַבִּי (ישעיה נח) וְנָחֲךָ יי׳ תָּמִיד וגו׳
שִׁמְעוֹן הֲוָה יָתִיב וְלָעֵי וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה. אָמַר רַבִּי לֵוִי
בְּאוֹרַיְתָא, וַהֲוָה מִשְׁתַּדֵּל הַנְּשָׁמָה בְּעוֹדָהּ בְּמַעֲלָתָהּ
בְּהַאי קְרָא (דברים כא) וְלָקְחוּ נִיזוֹנֶת בְּאוֹר שֶׁל מַעְלָה
זְקֵנֵי הָעִיר הַהִיא עֶגְלַת בָּקָר וּמִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ, וּכְשֶׁתִּכָּנֵס לַגּוּף
וגו׳ וְעָרְפוּ שָׁם אֶת הָעֶגְלָה לֶעָתִיד לָבֹא בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
בַּנָּחַל. וְדִינָא אִיהוּ בְּקוּפִּיץ מַמָּשׁ תִּכָּנֵס, וַאֲזַי הַגּוּף יָאִיר
כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ הָדָא הוּא
דִּכְתִיב (דניאל יב) וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ, וְיַשִּׁיגוּ בְּנֵי
אָדָם דֵּעָה שְׁלֵימָה שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יא) כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת
יי׳. מְנָא לָן הָא, מִמַּה דִּכְתִיב וְנָחֲךָ יי׳ תָּמִיד וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחֲצָחוֹת

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת משפטים

יום **ראשון**	**יח** 16	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"א **ירושלמי:** מגילה ל' **תוספתא:** פסחים ג **נ"ך:** מלכים א ה **משניות:** בבא בתרא ו **זהר:** חלק ב עמ' סה-סו	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:07 **נץ החמה** ..... 6:20 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:21 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:06 **סו"ז תפילה** ..... 10:01 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:23 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:36
יום **שני**	**יט** 17	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ב **ירושלמי:** מגילה ל"א **תוספתא:** פסחים ד **נ"ך:** מלכים א ו **משניות:** בבא בתרא ז **זהר:** חלק ב עמ' סז-סח	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:06 **נץ החמה** ..... 6:19 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:20 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:05 **סו"ז תפילה** ..... 10:01 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:24 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:37
יום **שלישי**	**כ** 18	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ג **ירושלמי:** מגילה ל"ב **תוספתא:** פסחים ה **נ"ך:** מלכים א ז **משניות:** בבא בתרא ח **זהר:** חלק ב עמ' סט-ע	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:05 **נץ החמה** ..... 6:18 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:20 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:05 **סו"ז תפילה** ..... 10:01 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:25 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:38
יום **רביעי**	**כא** 19	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ד **ירושלמי:** מגילה ל"ג **תוספתא:** פסחים ו **נ"ך:** מלכים א ח **משניות:** בבא בתרא ט **זהר:** חלק ב עמ' עא-עב	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:04 **נץ החמה** ..... 6:17 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:19 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:04 **סו"ז תפילה** ..... 10:00 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:26 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:39
יום **חמישי**	**כב** 20	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ה **ירושלמי:** מגילה ל"ד **תוספתא:** פסחים ז **נ"ך:** מלכים א ט **משניות:** בבא בתרא י **זהר:** חלק ב עמ' עג-עד	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:03 **נץ החמה** ..... 6:16 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:18 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:04 **סו"ז תפילה** ..... 10:00 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:27 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:40
יום **שישי**	**כג** 21	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ו **ירושלמי:** חגיגה א' **תוספתא:** פסחים ח **נ"ך:** מלכים א י **משניות:** סנהדרין א **זהר:** חלק ב עמ' עה-עו	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:02 **נץ החמה** ..... 6:15 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:18 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:03 **סו"ז תפילה** ..... 9:59 **חצות היום** ..... 11:52 **שקיעה** ..... 5:28 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:41 **הדלקת נרות** (40 דק): **4:48** (20 דק): **5:08**
שב"ק	**כד** 22	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ס"ז **ירושלמי:** חגיגה ב' **תוספתא:** פסחים ט **נ"ך:** מלכים א יא **משניות:** סנהדרין ב **זהר:** חלק ב עמ' עז-עח	**שבת קודש פרשת משפטים, מברכין חודש אדר** **עלות השחר** (72 דק) ... 5:01 **נץ החמה** ..... 6:14 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:17 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:03 **סו"ז תפילה** ..... 9:59 **חצות היום** ..... 11:51 **שקיעה** ..... 5:29 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:42 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 6:42**

מולד חודש אדר יהיה בליל שישי בשעה 7 ו 2 דקות

לִפְעָמִים עִם דִּבּוּר אֶחָד קָטָן בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן, יְכוֹלִים לִפְעֹל דָּבָר שֶׁכָּל הוֹן דְּעָלְמָא לֹא הָיָה מוֹעִיל לְזֶה ; יוֹשֵׁב לוֹ בֶּן אָדָם שָׁבוּר וְרָצוּץ, עַד שֶׁהוּא חוֹשֵׁב, ה' יִשְׁמֹר, מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת ; תָּבִיא לוֹ מִלְיוֹן דּוֹלָר, וְתָשִׂים עַל הַשֻּׁלְחָן, זֶה יַעֲזֹר ? הוּא מִיָּד מֵגִיב : "לֵךְ עִם הַכֶּסֶף שֶׁלְּךָ !... לֹא צָרִיךְ אֶת זֶה !"... זֶה לֹא יוֹעִיל לְשׁוּם דָּבָר ! מַה כֵּן יוֹעִיל לוֹ ? דִּבּוּר טוֹב ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)